

OBRAZLOŽENJE

OSTVARENJA PRIHODA I PRIMITAKA, RASHODA I

IZDATAKA DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE

U 2010. GODINI

1. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanje prihoda državnog proračuna u 2010. godini bilo je pod utjecajem daljnjeg pada gospodarske aktivnosti. Naime, nakon pada realnog BDP-a od 6% u 2009. godini, 2010. godina zabilježila je daljnje smanjenje od 1,2%. Takvo kretanje gospodarske aktivnosti bilo je drugačije od originalnih projekcija s kraja 2009. godine koje su podrazumijevale blagi rast od 0,5% tijekom 2010. godine. Tako je tijekom 2010. godine plan državnog proračuna izmijenjen tijekom kolovoza 2010. godine, a promjena u očekivanoj razini prihoda bila je njihovo smanjenje od 4,5 milijardi kuna.

Također, tijekom 2010. godine, Vlada Republike Hrvatske je predstavila Program gospodarskog oporavka koji je predviđao određene zakonske izmjene s efektima na prihodnoj strani proračuna. Na temelju navedenog programa izvršene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak te ukidanje Posebnog poreza na plaće, mirovine i ostale primitke.

Izmjene poreznih propisa su provedene u cilju smanjenja poreznog opterećenja za građane i rast raspoloživog dohotka što u isto vrijeme podrazumijeva i smanjenje prihoda državnog proračuna u određenim iznosima u odnosu na originalni plan za 2010. godinu. Novim planom za 2010. godinu prihodi državnog proračuna utvrđeni su u ukupnom iznosu od 108,3 milijarde kuna.

Prema konačnim podacima o izvršenju državnog proračuna za 2010. godinu, ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 107,8 milijardi kuna odnosno 99,5% od godišnjeg plana. U odnosu na prethodnu godinu ukupni prihodi državnog proračuna zabilježili su međugodišnje smanjenje od 2,5%.

Ukupne prihode državnog proračuna čine prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine.

Tablica 1. Prihodi državnog proračuna u 2009. i 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje	Plan	Ostvarenje	Indeks	Indeks
	2009.	2010.	2010.	2010/2009	2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
UKUPNI PRIHODI	110.561.951.800	108.282.461.539	107.784.657.202	97,5	99,5
6 PRIHODI POSLOVANJA	110.257.946.738	108.015.214.665	107.466.351.151	97,5	99,5
Prihodi od poreza	60.594.565.280	62.001.632.491	61.808.896.417	102,0	99,7
od čega:					
Porez i prirez na dohodak	1.399.410.792	1.200.840.051	1.201.546.453	85,9	100,1
Porez na dobit	9.439.857.956	6.314.802.035	6.407.083.665	67,9	101,5
Porezi na imovinu	532.296.921	491.289.289	443.982.618	83,4	90,4
Porez na dodanu vrijednost	37.050.353.547	37.884.896.732	37.688.520.292	101,7	99,5
Trošarine	8.205.060.508	11.283.746.565	11.239.712.250	137,0	99,6
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.721.163.809	1.658.153.643	1.644.447.503	95,5	99,2
Ostali prihodi od poreza	1.057.408.794	1.878.501.762	1.863.989.391	176,3	99,2
Doprinosi	39.994.738.956	38.774.089.786	38.712.382.061	96,8	99,8
Pomoći	675.330.832	1.029.519.544	706.501.776	104,6	68,6
Prihodi od imovine	5.308.035.995	2.135.431.621	2.120.632.691	40,0	99,3
Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	3.097.590.496	3.462.481.868	3.525.441.264	113,8	101,8
Ostali prihodi	587.685.179	612.059.355	592.496.942	100,8	96,8
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	304.005.062	267.246.874	318.306.051	104,7	119,1
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	38.392.342	24.118.422	45.932.529	119,6	190,4
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	257.881.035	239.128.452	266.419.103	103,3	111,4
Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	7.731.686	4.000.000	5.954.420	77,0	148,9

Prihodi poslovanja

Prihodi poslovanja čine daleko najveći dio ukupnih prihoda proračuna od čak 99,7%. Ovi prihodi tijekom 2010. godine ostvareni su u iznosu od 107,5 milijardi kuna, čime su zabilježili

međugodišnje smanjenje od 2,5%. U odnosu na planirani iznos prihodi poslovanja ostvareni su na razini od 99,5%. Najznačajnija stavka prihoda poslovanja su porezni prihodi, s udjelom od 57,5%, a slijede prihodi od doprinosa koji čine 36,0% prihoda poslovanja, dok se ostatak odnosi na pomoći, prihode od imovine, prihode od administrativnih pristojbi i prihode po posebnim propisima te ostale prihode.

Porezni prihodi tijekom 2010. godine prikupljeni su u iznosu od 61,8 milijardi kuna i zabilježili međugodišnji rast od 2,0%. U odnosu na planirani iznos, porezni prihodi ostvareni su na razini od 99,7%.

Prihod od poreza na dohodak

Prihod od poreza na dohodak u 2010. godini ostvaren je u iznosu od 1,2 milijarde kuna, što je u odnosu na 2009. godinu smanjenje od 197,9 milijuna kuna. U odnosu na planirani iznos prihodi od poreza na dohodak ostvareni su u skladu s planom. Međugodišnje smanjenje prihoda rezultat je izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak provedenih u srpnju, kao i nastavka gospodarskih trendova koji su rezultirali nepovoljnim kretanjima na tržištu rada. Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak izmijenjene su porezne stope poreza na dohodak, te razredi za primjenu stopa. S ciljem pojednostavljenja sustava poreza na dohodak paralelno s izmjenama stopa i razreda za primjenu istih, ukinute su porezne olakšice (za uplaćene premije životnog osiguranja s obilježjem štednje, dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, dopunskog, dodatnog i privatnog zdravstvenog osiguranja, stvarne troškove zdravstvenih usluga, stambene potrebe (kupnju ili gradnju prvog stambenog prostora, održavanje postojećeg stambenog prostora i plaćenu slobodno ugovorenu najamninu). Izmjena poreznih stopa i razreda provedena je s ciljem manjeg opterećenja građana s manjim dohotkom. Zakonom koji je vrijedio do srpnja 2010. godine porez na dohodak plaćao se po stopi od 15% od porezne osnovice do visine dvostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između dvostrukog i peterostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 35% na razliku porezne osnovice između peterostrukog i 14-erostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka te po stopi od 45% na poreznu osnovicu iznad 14-erostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka. Izmjenom zakona porez na dohodak plaća se po stopi od 12% od porezne osnovice do visine dvostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 25% na razliku porezne osnovice između dvostrukog i šesterostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka te po stopi od 40% na poreznu osnovicu iznad šesterostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka.

Kombinirani učinak izmjena stopa i razreda za primjenu istih te ukidanja olakšica u sustavu poreza na dohodak jest smanjenje prihoda proračuna i oslobađanje tih sredstava prema građanima koji je procijenjen na 0,3% BDP-a.

Prihod od poreza na dobit

Tijekom 2010. godine, prihod od poreza na dobit ostvaren je u iznosu od 6,4 milijarde kuna, čime je zabilježeno međugodišnje smanjenje po osnovi ovog poreza za 32,1%. Kako na prihod od poreza na dobit utječe poslovanje poduzeća prethodne godine, smanjenje ove kategorije prihoda rezultat je slabijeg poslovanja i smanjene dobiti poduzeća tijekom 2009. godine izazvanog nepovoljnim gospodarskim kretanjima. U isto vrijeme, porezom na dobit tijekom 2010. godine prikupljeno je 1,5% prihoda više od planiranog.

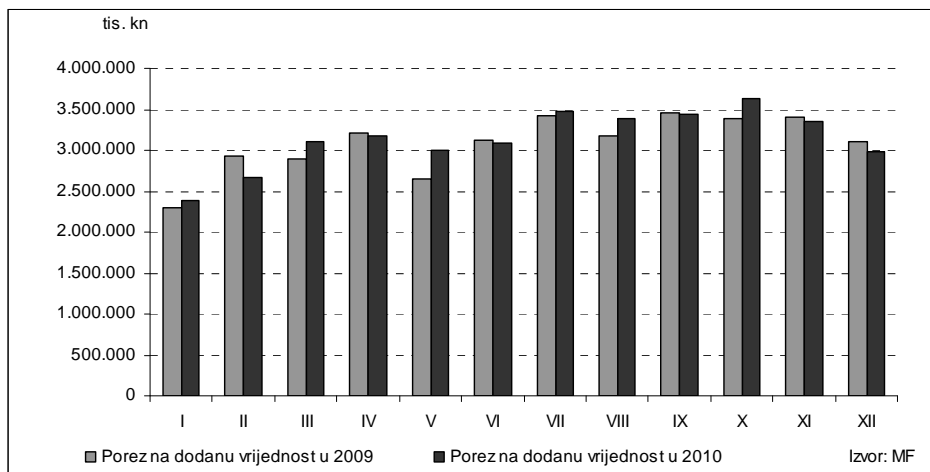
Prihod od poreza na imovinu

Prihod od poreza na imovinu u 2010. godini prikupljen je u iznosu od 444,0 milijuna kuna, što je 9,6% manje od plana i 16,6% manje nego prethodnoj godini. Smanjenje prihoda od poreza na imovinu prvenstveno je rezultat smanjenja prometa na tržištu nekretnina.

Porez na dodanu vrijednost

Prihodom od poreza na dodanu vrijednost tijekom 2010. godine prikupljeno je 37,7 milijardi kuna, što je na razini od 99,5% planiranog iznosa. Na međugodišnjoj razini prihod od poreza na dodanu vrijednost povećan je za 1,7%. Dio navedenoga međugodišnjega porasta odnosi se na bazni efekt koji se odnosi na izmjene u sustavu poreza na dodanu vrijednost iz srpnja 2009. godine kada je opća stopa poreza na dodanu vrijednost povećana s 22% na 23%.

Grafikon 1. Kretanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost u 2009. i 2010. godini

Prihod od poreza na promet

Prihod od poreza na promet u 2010. godini ostvaren je u iznosu od 123,9 milijuna kuna prihoda što je približno ostvarenju iz 2009. godine, te za 1,5% više od planiranog iznosa.

Prihod od trošarina

Prihodima od trošarina u 2010. godini prikupljeno je 11,2 milijarde kuna prihoda državnog proračuna, što je na razini od 99,6% planiranog iznosa. Na međugodišnjoj razini rast prihoda od trošarina nije usporediv iz razloga što je od početka 2010. godine, stupanjem na snagu novog Zakona o trošarinama, naknada za ceste postala sastavni dio trošarina na naftu i naftne derivate.

Tijekom 2010. godine najviše je izraženo smanjenje prihoda od trošarina na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, kao i trošarina na luksuzne proizvode. Međugodišnje smanjenje prihoda bilježe svi trošarinski prihodi, osim trošarina na naftne derivate (čiji rast zbog spomenute izmjene u praćenju nije usporediv s 2009. godinom), trošarina na duhanske prerađevine (koje rastu za 1,7%) te trošarina na alkohol (koje bilježe rast od 9,2%).

Prikupljanje prihoda od trošarina tijekom 2010. godine bilo je i pod utjecajem izmjena pojedinih Uredbi Vlade. Naime, Uredbom Vlade mijenja se iznos stope proporcionalne trošarine na cigarete s primjenom od 1. listopada 2010. godine, na način da se ista povećava sa 30% na 33% od maloprodajne cijene radi postupnog dostizanja minimalnih uvjeta i iznosa trošarine na cigarete propisanih direktivama EU. Također, Uredbom Vlade mijenja se visina trošarine za bezolovni motorni benzin koji se koristi kao pogonsko gorivo s primjenom od 1. rujna 2010. godine, na način da se ista povećava s 2850,00 kn/1000l na 3.100,00 kuna/1000l što je povećanje od 0,25 kuna po litri za koliko je ista trošarina bila umanjena u vrijeme snažnih pritisaka na cijene naftnih derivata 2007. godine.

Tablica 2. Ostvarenje trošarina u 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje		Plan	Ostvarenje	Indeks	Indeks
	2009.	2010.	2010.	2010./2009.	2010./plan 2010.	
	1	2	3	4=3/1	5= 3/2	
Trošarine - ukupno	8.205.060.508	11.283.746.565	11.239.712.250	137,0	99,6	
Poseban porez na automobile	696.791.134	662.379.373	589.983.006	84,7	89,1	
Poseban porez na naftne derivate	3.251.773.981	6.229.692.543	6.200.095.197	190,7	99,5	
Poseban porez na alkohol	189.895.092	193.103.844	207.445.097	109,2	107,4	
Poseban porez na pivo	680.567.178	660.608.917	655.266.344	96,3	99,2	
Poseban porez na bezalkoholna pića	125.816.603	123.808.484	121.615.337	96,7	98,2	
Poseban porez na duhanske prerađevine	3.073.671.205	3.237.223.100	3.292.992.866	107,1	101,7	
Poseban porez na kavu	156.910.089	151.510.109	149.681.693	95,4	98,8	
Poseban porez na luksuzne proizvode	29.635.225	25.420.195	22.632.709	76,4	89,0	

Prihodi od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara

Prihodi od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara u 2010. godini ostvareni su u iznosu od 671,6 milijuna kuna i bilježe međugodišnje povećanje od 26,0%, a u odnosu na planirani iznos veći su za 10,2%.

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge

Prihod od ostalih poreza na robu i usluge ostvaren je u iznosu od 524,1 milijuna kuna, što je 1,6% manje nego tijekom 2009. godine, a u odnosu na planirani iznos ovaj je prihod ostvaren za 6,1% manje.

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu tijekom 2010. godine ostvaren je u iznosu od 1,6 milijardi kuna, što je 4,5% manje nego u 2009. godini, a na razini je 99,2% planiranog iznosa. Međugodišnji pad ovih prihoda rezultat je smanjenja uvoza.

Ostali prihodi od poreza

Posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke uveden je u srpnju 2009. godine s ograničenim rokom trajanja. Međutim, sa svrhom poreznog rasterećenja poreznih obveznika i posljedičnog povećanja njihovog raspoloživog dohotka, ovaj porezni oblik ukinut je i prije

krajnjeg roka koji je naveden prilikom donošenja Zakona o ovom privremenom poreznom obliku. Tako je niža porezna stopa ukinuta s 1. srpnjem 2010. godine, a viša s 1. studenim 2010. godine. Prvotno je predviđeno da Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke ostane na snazi do 31.12.2010. godine. Posebnim porezom na plaće, mirovine i druge primitke u 2010. godini ostvareno je 1,9 milijardi kuna prihoda državnog proračuna što predstavlja realizaciju planiranog iznosa.

Prihod od doprinosa

Prihodi od doprinosa čine drugu najznačajniju prihodnu kategoriju unutar prihoda poslovanja. Ovi prihodi su tijekom 2010. godine prikupljeni u iznosu od 38,7 milijardi kuna, što čini međugodišnje smanjenje od 3,2%, dok su u odnosu na planirani iznos ostvareni na razini od 99,8% plana. Međugodišnje smanjenje prihoda od doprinosa u ovisnosti je o kretanju na tržištu rada.

Tablica 3. Ostvarenje doprinosa u 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje	Plan	Ostvarenje	Indeks	Indeks
	2009.	2010.	2010.	2010./2009.	2010./plan 2010.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Doprinosi	39.994.738.956	38.774.089.786	38.712.382.061	96,8	99,8
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	18.287.811.222	17.835.102.777	17.751.622.660	97,1	99,5
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	19.838.374.844	19.121.096.825	19.153.377.842	96,5	100,2
Doprinosi za zapošljavanje	1.868.552.890	1.817.890.184	1.807.381.559	96,7	99,4

Prihodi od imovine

Ukupni prihodi od imovine tijekom 2010. godini prikupljeni su u iznosu od 2,1 milijardu kuna, što je na razini od 99,3% planiranog iznosa i za 60,0% manje nego u 2009. godini. Prihodi od imovine dijele se na prihode od financijske i prihode od nefinancijske imovine.

Prikupljeni ***prihodi od financijske imovine*** iznose 555,3 milijuna kuna, a ostvareni su 5,1% više od plana. U odnosu na 2009. godinu ovi prihodi bilježe smanjenje od 65,7%, što je prvenstveno rezultat manje uplate prihoda od dobiti HNB-a nego u 2009. godini. Navedeni prihod od uplaćene dobiti HNB-a je ujedno i najveći pojedinačni prihod u okviru prihoda od financijske imovine u 2010. godini, s iznosom od 318,4 milijuna kuna. Ostale prihode od financijske imovine čine prihodi od kamata, dividendi, prihodi od dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države, te ostali prihodi od financijske imovine.

Prihodi od nefinancijske imovine u 2010. godini iznose 1,6 milijarde kuna, što je 2,6% manje od plana. U odnosu na 2009. godinu ova kategorija prihoda nije usporediva zbog ranije spomenute izmjene u tretmanu prihoda od naknada za ceste, koji je od početka 2010. godine postao sastavni dio trošarina te se evidentira kao prihod od trošarina na naftu i naftne derivate. Tijekom 2010. godine prihodi od nefinancijske imovine ostvareni su od koncesija, zakupa i iznajmljivanja imovine, te ostalih prihoda od nefinancijske imovine.

Tablica 4. Ostvarenje prihoda od imovine u 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010./2009.	Indeks 2010./plan 2010.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Prihodi od imovine	5.308.035.995	2.135.431.621	2.120.632.691	40,0	99,3
Prihodi od financijske imovine	1.618.849.055	528.338.493	555.330.061	34,3	105,1
Prihodi od nefinancijske imovine	3.689.186.940	1.607.093.128	1.565.302.630	42,4	97,4

Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima

Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima tijekom 2010. godine ostvareni su u iznosu od 3,5 milijardi kuna, što je za 13,8% više nego u 2009. godini i 1,8% više od planiranog iznosa. Prihodi od administrativnih pristojbi ostvareni su u iznosu od 866,1 milijuna kuna, a zabilježili su međugodišnji rast od 37,4%. Ovaj rast u najvećoj je mjeri rezultat uvođenja naknade za pružanje usluga pokretnih elektroničkih komunikacija u srpnju 2009. godine, čiji je cjelogodišnji učinak vidljiv tijekom 2010. godine. Ova naknada tijekom 2009. godine prikupljena je u iznosu od 109,6 milijuna kuna, dok je tijekom 2010. godine prikupljena u iznosu od 309,8 milijuna kuna. Prihodi po posebnim propisima ostvareni su u iznosu od 2,7 milijardi kuna što čini međugodišnji rast od 7,8%, a ovi su prihodi ujedno ostvareni i 1,4% više od plana.

Ostali prihodi

Ostali prihodi proračuna tijekom 2010. godine ostvareni su u iznosu od 592,5 milijuna kuna, što je međugodišnji rast od 0,8%, dok je u odnosu na planirani iznos zabilježeno ostvarenje manje za 3,2%. Ova kategorija prihoda sastoji se od prihoda od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika, kazni i donacija od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države.

Tablica 5. Ostvarenje prihoda od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima u 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010./2009.	Indeks 2010./plan 2010.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Prihodi od administrativnih pristojbi i posebnim propisima	3.097.590.496	3.462.481.868	3.525.441.264	113,8	101,8
Administrativne (upravne) pristojbe	630.167.386	839.958.315	866.054.443	137,4	103,1
Prihodi po posebnim propisima	2.467.423.110	2.622.523.553	2.659.386.820	107,8	101,4
Ostali prihodi	587.685.179	612.059.355	592.496.942	100,8	96,8
Prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika	56.359.224	72.167.500	51.762.345	91,8	71,7
Kazne	515.461.271	524.549.855	524.794.679	101,8	100,0
Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države	15.864.685	15.342.000	15.939.919	100,5	103,9

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine tijekom 2010. godine ostvareni su u iznosu od 318,3 milijuna kuna što je 19,1% više od plana i 4,7% više nego li u 2009. godini.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine sastoje se od prihoda od prodaje neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine, te prihoda od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine (zaliha). Daleko najveći dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine, čak 83,7%, odnosi se na prihode od prodaje proizvedene dugotrajne imovine. Prihodi od prodaje proizvedene

dugotrajne imovine ostvareni su u iznosu od 266,4 milijuna kuna i bilježe međugodišnji rast od 3,3%. Najveći dio prihoda od prodaje proizvedene dugotrajne imovine odnosi se na prodaju građevinskih objekata.

Prihodima od prodaje neproizvedene imovine tijekom 2010. godine ostvareno je 45,9 milijuna kuna, a ovi su prihodi ostvareni od prodaje zemljišta. Prihodi od prodaje zaliha u 2010. godini iznose 6,0 milijuna kuna.

Tablica 6. Ostvarenje prihoda od prodaje nefinancijske imovine u 2010. godini

(u kunama)	Ostvarenje	Plan	Ostvarenje	Indeks	Indeks
	2009.	2010.	2010.	2010./2009.	2010./plan 2010.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
UKUPNO PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	304.005.062	267.246.874	318.306.051	104,7	119,1
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	38.392.342	24.118.422	45.932.529	119,6	190,4
Zemljište	38.299.693	24.118.422	45.932.529	119,9	190,4
Rudna bogatstva	92.649	0	0		
Patenti	0	0	0		
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	257.881.035	239.128.452	266.419.103	103,3	111,4
Prihodi od prodaje građevinskih objekata	251.931.660	233.238.179	263.915.273	104,8	113,2
Prihodi od prodaje postrojenja i opreme	24.807	2.926.034	73.107		
Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava	5.913.734	2.964.239	2.428.517	41,1	81,9
Prihodi od prodaje knjiga, umjetničkih djela i ostalih izlož	10.834	0	0		
Prihodi od prodaje višegodišnjih nasada i osnovnog stada			0		
Prihodi od prodaje nematerijalne proizvedene imovine	0		2.205		
Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	7.731.686	4.000.000	5.954.420	77,0	148,9
Prihodi od prodaje zaliha	7.731.686	4.000.000	5.954.420	77,0	148,9

2. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Državni proračun za 2010. godinu i projekcije za 2011. i 2012. godinu izrađeni su na temelju Strategije Vladinih programa za razdoblje 2010.-2012. Navedena Strategija rezultat je procesa strateškog planiranja i strateških planova po prvi puta izrađenih od strane ministarstava i drugih državnih tijela. Strategijom su definirani ciljevi i prioriteti koje je Vlada Republike Hrvatske svojim programima provodila u 2010. godini i koje će provoditi u 2011. i 2012. godini. Strateškim planovima dobio se pregled svih sektorskih ciljeva, a Strategija Vladinih programa osigurala je alokaciju proračunskih sredstava na one ciljeve koji bi trebali postići najveći učinak u prioritetnim područjima.

Uz proces strateškog planiranja, u 2010. godini uvodi se i višegodišnji proračunski okvir. U skladu s odredbama Zakona o proračunu, Hrvatski sabor je prvi put donio uz državni proračun za iduću proračunsku godinu (Državni proračun Republike Hrvatske za 2010. godinu) i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine (za 2011. i 2012. godinu), i to: državni proračun na razini podskupine (treća razina računskog plana), a projekcije na razini skupine (druga razina računskog plana). Donošenje državnog proračuna na višoj razini jedan je od ključnih mehanizama koji ministarstvima i drugim državnim tijelima daje određenu fleksibilnost u izvršavanju proračuna jer su oni odgovorni za provođenje svojih programa (aktivnosti i projekata), ali u skladu s usvojenim iznosima. U dijelu praćenja izvršavanja državnog proračuna, prema odredbama Zakona o proračunu izvještava se na detaljnijoj razini - razini odjeljka ekonomske klasifikacije (četvrta razina računskog plana) s tim da se, sukladno gore navedenom, na samoj razini odjeljka ne prate planske veličine.

Uvođenjem strateškog planiranja i višegodišnjeg proračunskog okvira posebna se pažnja posvećuje postavljenim ciljevima i praćenju njihova ispunjavanja. Stoga je ove godine sastavni dio Izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu obrazloženje izvršenja financijskih planova proračunskih korisnika s opisom rezultata koji su se postigli provođenjem proračunskih programa, aktivnosti i projekata u 2010. godini.

Vlada Republike Hrvatske je Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu provela intervencije u državnom proračunu te na taj način osigurala uvjete za realizaciju zacrtanih strateških ciljeva.

Tako su ukupni rashodi Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu planirani na razini od 122,3 milijarde kuna, dok je ukupno izvršeno 121,9 milijardi kuna odnosno 99,6% plana.

Tablica 7. Rashodi državnog proračuna

(u kunama)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
RASHODI	120.191.397.951	122.340.165.692	121.874.004.154	101,4	99,6
Rashodi poslovanja	117.923.991.689	120.517.037.788	120.323.331.941	102,0	99,8
Rashodi za zaposlene	22.510.492.998	22.431.797.949	22.295.296.293	99,0	99,4
Materijalni rashodi	8.018.255.831	8.685.895.988	8.186.689.074	102,1	94,3
Financijski rashodi	5.788.119.756	6.290.278.481	6.925.129.502	119,6	110,1
Subvencije	6.710.032.870	6.610.278.606	6.582.191.842	98,1	99,6
Pomoći dane u inoz.i unutar opće države	5.431.865.088	5.372.090.118	5.604.154.007	103,2	104,3
Naknade građ.i kuć.na tem.osig.i dr. nak	63.999.141.592	65.355.374.209	64.885.428.977	101,4	99,3
Ostali rashodi	5.466.083.555	5.771.322.437	5.844.442.247	106,9	101,3
Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.267.406.263	1.823.127.904	1.550.672.213	68,4	85,1

Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja izvršeni su u iznosu od 120,3 milijarde kuna što u odnosu na plan 2010. godine predstavlja 99,8% ispunjenja, a u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 2,0% prvenstveno zbog porasta financijskih rashoda i izdvajanja za naknade građanima i kućanstvima.

U strukturi ostvarenih rashoda poslovanja za promatrano razdoblje 53,9% čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a slijede rashodi za zaposlene s udjelom od 18,5% u ukupnim rashodima poslovanja.

U nastavku daje se pregled izvršenja rashoda poslovanja za 2010. godinu po skupinama.

Rashodi za zaposlene

Izvršeni iznos od 22,3 milijarde kuna rashoda za zaposlene u 2010. godini predstavlja 99,4% planiranih sredstava za tu namjenu. Rashodi za zaposlene manji su i u odnosu na 2009. godinu i to za 215,2 milijuna kuna. Udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima također se smanjio. U 2009. godini taj udio je iznosio 19,1%, a u 2010. godini 18,5%.

Materijalni rashodi

Daljnje provođenje mjera racionalizacije rezultirale su ukupnim izvršenjem materijalnih rashoda od 8,2 milijarde kuna u odnosu na planiranih 8,7 milijardi kuna, ili 5,7% manje od predviđenog. U odnosu na prethodnu godinu napravljene su uštede na:

troškovima službenih putovanja - 23,7 milijuna kuna,

naknadama za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život - 33,5 milijuna kuna,

troškovima za intelektualne i osobne usluge – 145,5 milijuna kuna.

Uz navedeno, uštede su ostvarene i na stručnom usavršavanju zaposlenika, materijalu i dijelovima za tekuće i investicijsko održavanje, uslugama promidžbe i informiranja, reprezentaciji i ostalim nespomenutim rashodima.

Struktura izvršenja materijalnih rashoda u 2010. godini u odnosu na planirana sredstva vidljiva je iz tablice u nastavku.

Tablica 8. Struktura izvršenja materijalnih rashoda

(u kunama)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
MATERIJALNI RASHODI	8.018.255.831	8.685.895.988	8.186.689.073,98	102,1	94,3
Naknade troškova zaposlenima	1.341.565.455	1.330.085.789	1.278.044.670,53	95,3	96,1
Rashodi za materijal i energiju	1.752.077.896	1.835.808.563	1.776.381.262,72	101,4	96,8
Rashodi za usluge	4.522.544.802	5.052.423.185	4.691.578.092,70	103,7	92,9
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	402.067.677	467.578.451	440.685.048,03	109,6	94,2

Financijski rashodi

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu financijski rashodi izvršeni su u iznosu od 6,9 milijardi kuna od čega se 89,8% odnosi na kamate koje iznose 6,2 milijarde kuna. Od ukupno plaćenih kamata 57,0% su kamate na izdane obveznice.

Subvencije

Racionalizacija poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu države (javnih poduzeća) jedna je od antirecesijskih mjera koja se pozitivno odrazila kroz smanjenje izdvajanja za subvencije tim društvima.

Rashodi za subvencije u 2010. godini iznose 6,6 milijardi kuna (99,6% plana) što u apsolutnom iznosu u odnosu na 2009. godinu predstavlja smanjenje od 127,8 milijuna kuna. Između ostaloga smanjene su subvencije Hrvatskim željeznicama i Jadroliniji.

Pomoći

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države u 2010. godini izvršene su u iznosu od 5,6 milijardi kuna što je za 172,3 milijuna kuna više od izvršenja prethodne godine. Povećanja se odnose na tekuće i kapitalne pomoći unutar opće države, prvenstveno kod dodatnih sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije gdje su doznačena sredstva za 236,3 milijuna kuna veća u 2010. u odnosu na 2009. godinu.

Treba naglasiti da se prema čl. 50 Zakona o proračunu uplaćene i prenesene, a manje planirane pomoći mogu izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima najveća su stavka rashoda, a odnose se na socijalne naknade, naknade po osnovi osiguranja i druge naknade građanima i kućanstvima iz državnog proračuna. Ova kategorija rashoda izvršena je u 2010. godini u iznosu od 64,9 milijardi kuna što čini 99,3% u odnosu na planirana sredstva, a u odnosu na 2009. godinu predstavlja povećanje za 886,3 milijuna kuna.

Najveći dio rashoda u ovoj skupini odnosi se na mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 34,8 milijardi kuna te naknade u sustavu zdravstva i socijalne skrbi od 24,0 milijarde kuna.

Izdvajanja za mirovine u 2010. godini povećala su se za 421,7 milijuna kuna u odnosu na 2009. godinu prvenstveno zbog povećanja broja umirovljenika.

Tablica 9. Izdvajanja za mirovine

(u milijunima kuna)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Starije i obiteljske mirovine	29.373,0	29.921,9	29.801,7	101,5	99,6
Braniteljske mirovine	5.016,9	5.050,0	5.009,9	99,9	99,2
UKUPNO	34.389,9	34.971,9	34.811,6	101,2	99,5

U 2010. godini doznačena sredstva za socijalno osjetljive skupine stanovništva iznosila su 2,6 milijardi kuna i u granicama su planiranog iznosa za tu namjenu. U odnosu na prethodnu godinu najveći porast ostvaren je za kategoriju roditelja-njegovatelja što je odraz povećanog senzibiliteta za tu skupinu korisnika.

Tablica 10. Izdvajanja za socijalno osjetljive skupine stanovništva

(u milijunima kuna)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Civilne žrtve rata	291,3	266,1	264,2	90,7	99,3
pomoći savezima i udrugama	54,4	64,6	56,8	104,4	87,9
Prava iz sustava socijalne skrbi od čega	1.917,4	1.697,5	1.710,7	89,2	100,8
Pravo na status roditelja-njegovatelja	70,4	88,2	88,2	125,3	100,0
Provedba Obiteljskog Zakona o segmentu alimentacije	22,2	28,8	28,8	129,7	100,0
Skrb za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi	89,8	89,8	88,7	98,8	98,8
Skrb za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju	78,8	78,9	78,1	99,1	99,0
Skrb za tjelesno i mentalno oštećenu djecu	317,8	309,4	310,3	97,6	100,3
Socijalno osnaživanje osoba s invaliditetom	72,4	72,2	73,7	101,8	102,1
Socijalno osnaživanje obitelji, mladih i djece (obiteljski centri)	18,3	20,1	17,7	96,7	88,1
Međugeneracijska solidarnost	43,7	47,5	46,7	106,9	98,3
UKUPNO	2.883,9	2.646,1	2.646,9	91,8	100,0

Za porodične naknade, dječji doplatak, naknade za nezaposlene i aktivnu politiku zapošljavanja tijekom 2010. godine izdvojeno je 5,6 milijardi kuna što je i planirana razina za te rashode, a u odnosu na 2009. godinu predstavlja povećanje od 7,1% odnosno 368,5 milijuna kuna.

Tablica 11. Porodične naknade, dječji doplatak i naknade za nezaposlene i zapošljavanje

(u milijunima kuna)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Porodične naknade	2.103,3	2.215,5	2.196,0	104,4	99,1
Doplatak za djecu	1.760,8	1.728,1	1.722,3	97,8	99,7
Naknade za nezaposlene i aktivna politika zapošljavanja	1.320,7	1.676,8	1.635,0	123,8	97,5
UKUPNO	5.184,8	5.620,4	5.553,3	107,1	98,8

Izdvajanja u zdravstvu su tijekom 2010. godine iznosila 20,4 milijarde kuna (bez naknada braniteljima u iznosu od 66,5 milijuna kuna i redovnog porodičnog dopusta u iznosu od 948,9 milijuna kuna).

Tablica 12. Izdvajanja u zdravstvu

(u milijunima kuna)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Primarna zdravstvena zaštita	3.689,0	3.923,0	3.913,3	106,1	99,8
Sekundarna zdravstvena zaštita	10.175,4	9.753,8	9.719,2	95,5	99,6
Tercijarna zdravstvena zaštita	26,5	26,0	25,7	97,0	98,8
Naknade bolovanja i ostale isplate osiguranicima (bez branitelja)	1.655,9	1.282,3	1.347,1	81,4	105,1
Lijekovi na recept	3.302,9	3.403,5	3.403,5	103,0	100,0
Ortopedski uređaji i pomagala	564,6	709,8	709,8	125,7	100,0
Dopunsko zdravstveno osiguranje	900,4	1.540,5	1.301,6	144,6	84,5
UKUPNO	20.314,7	20.638,9	20.420,2	100,5	98,9

Ostali rashodi poslovanja

Ostali rashodi poslovanja obuhvaćaju tekuće i kapitalne donacije, kapitalne pomoći, kazne, penale i naknade štete, kao i izvanredne rashode. U 2010. godini ovi rashodi izvršeni su u iznosu od 5,8 milijardi kuna što predstavlja povećanje za 6,9% u odnosu na 2009. godinu odnosno izraženo u apsolutnom iznosu 378,4 milijuna kuna.

U okviru ove skupine rashoda isplaćena su sredstva za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda u iznosu od 320,0 milijuna kuna.

Treba naglasiti da se prema čl. 50 Zakona o proračunu uplaćene i prenesene, a manje planirane pomoći, donacije i prihodi za posebne namjene mogu izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih odnosno prenesenih sredstava.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2010. realizirani su u iznosu od 1,6 milijardi kuna.

Tablica 13. Kapitalne investicije u proračunu

(u milijunima kuna)	Ostvarenje 2009.	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/2009	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Kapitalna ulaganja u znanosti i školstvu	449,2	260,5	277,6	61,8	106,6
Kapitalna ulaganja u zdravstvu i socijalnoj skrbi	437,5	273,1	241,3	55,2	88,4
Kapitalna ulaganja u pravosuđu	68,7	84,9	58,9	85,7	69,4
Izgradnja i opremanje graničnih prijelaza	40,9	74,3	49,9	122,0	67,2
Protupožarna zaštita	263,1	90,5	90,4	34,4	99,9
Stambeno zbrinjavanje branitelja	43,8	31,2	28,4	64,8	91,0
Ostala kapitalna ulaganja	964,2	1.008,6	804,2	83,4	79,7
Ukupno	2.267,4	1.823,1	1.550,7	68,4	85,1

Kao što je već istaknuto, neki su projekti i aktivnosti ministarstava i ostalih tijela državne uprave izvršeni u iznosima većim od planiranih jer su financirani iz donacija, pomoći, prihoda od igara na sreću te prihoda od spomeničke rente. U skladu s člankom 50. Zakona o proračunu rashodi financirani iz ovih izvora mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu, a do visine uplaćenih sredstava.

3. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2010. godini ukupni prihodi (prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine) ostvareni su u iznosu od 107,8 milijardi kuna, a rashodi (rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine) u iznosu od 121,9 milijarde kuna.

Tablica 14. Račun prihoda, rashoda i financiranja za 2010. godinu

A. Račun prihoda i rashoda

(u kunama)	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3=2/1
Prihodi poslovanja	108.015.214.665	107.466.351.151	99,5
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	267.246.874	318.306.051	119,1
Rashodi poslovanja	120.517.037.788	120.323.331.941	99,8
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.823.127.904	1.550.672.213	85,1
Razlika - višak/manjak	-14.057.704.153	-14.089.346.952	100,2

B. Račun financiranja

(u kunama)	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3=2/1
Primici od financijske imovine i zaduživanja	35.361.307.661	35.539.036.116	100,5
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	21.303.603.508	20.880.187.163	98,0
Promjena u stanju depozita		569.502.000	x
Neto financiranje	14.057.704.153	14.089.346.952	100,2
Višak/manjak + neto financiranje	0	0	x

Sljedeća tablica daje prikaz strukture plana i ostvarenja računa financiranja državnog proračuna za 2010. godinu.

Tablica 15. Račun financiranja

(u kunama)	Plan 2010.	Ostvarenje 2010.	Indeks 2010/plan 2010
	1	2	3=2/1
PRIMICI OD FINANIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.361.307.661	35.539.036.116	100,5
PRIMLJENE OTPLATE (POVRATI) GLAVNICE DANIH ZAJMOVA	733.739.650	711.327.962	96,9
PRIMICI OD PRODAJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA	23.020.000.000	23.393.725.700	101,6
Trezorski zapisi (neto)			
Obveznice	23.020.000.000	23.393.725.700	101,6
PRIMICI OD PRODAJE DIONICA I UDJELA U GLAVNICI		7.344.827	
PRIMICI OD ZADUŽIVANJA	11.607.568.011	11.426.637.627	98,4
Primljeni zajmovi od drugih razina vlasti, inozemnih vlada i međunarodnih financijskih organizacija	2.095.068.011	2.288.605.481	109,2
Primljeni zajmovi od banaka i ostalih fin. institucija u javnom sektoru (neto)		120.288.586	
Primljeni zajmovi od banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	9.512.500.000	9.017.743.560	94,8
Primljeni zajmovi od tuzemnih banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora (neto)	9.512.500.000	9.017.743.560	94,8
Primljeni zajmovi od inozemnih banaka i ostalih financijskih institucija			
IZDACI ZA FINANIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	21.303.603.508	20.880.187.163	98,0
IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	1.412.507.889	1.368.808.436	96,9
IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	804.054.700	803.044.275	99,9
IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH ZAJMOVA	11.302.672.242	11.054.925.487	97,8
Otplata glavnice primljenih zajmova od drugih razina vlasti, inozemnih vlada i međunarodnih financijskih organizacija	855.987.599	832.339.020	97,2
Otplata glavnice primljenih zajmova od banaka i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	122.670.048	191.483.291	156,1
Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih banaka i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru-neto	122.670.048	191.483.291	156,1
Otplata glavnice primljenih zajmova od banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	10.307.590.098	10.014.736.050	97,2
Otplata glavnice primljenih zajmova od tuzemnih banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora-neto	9.600.877.868	9.317.894.766	97,1
Otplata glavnice primljenih zajmova od inozemnih banaka i ostalih financijskih institucija	706.712.230	696.841.284	98,6
Otplata glavnice primljenih zajmova od trgovačkih društava, obrtnika, malog i srednjeg poduzetništva izvan javnog sektora	16.424.497	16.367.127	99,7
IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE ZA IZDANE VRIJEDNOSNE PAPIRE	7.784.368.677	7.653.408.966	98,3
Izdaci za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise-neto	763.343.038	709.138.033	92,9
Izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice	7.021.025.639	6.944.270.933	98,9
NETO FINANCIRANJE I PROMJENA U STANJU DEPOZITA	14.057.704.153	14.658.848.952	

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja u 2010. godini ostvareni su u iznosu od 35,5 milijardi kuna čime su financirani izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova te manjak državnog proračuna.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći dio čine primici od prodaje obveznica i to 23,4 milijarde kuna. Tijekom 2010. godine realizirane su četiri emisije obveznica. Prva, u ožujku 2010. godine na domaćem tržištu kapitala u iznosu od 3,5 milijardi kuna i 350 milijuna EUR s dospijanjem u 2020. godini. U srpnju su izdane dvije emisije obveznica, obje s dospijanjem u 2020. godini. Prva je realizirana na domaćem tržištu kapitala u iznosu od 1,5 milijardi kuna i 650 milijuna EUR, a druga emisija obveznica emitirana je na inozemnom tržištu kapitala u iznosu od 1,25 milijarde USD. Iz sredstava dolarskih obveznica podmirivane su devizne obveze s osnova izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova i druge devizne obveze do kraja 2010. godine, ali i devizne obveze tijekom

2011. godine. Vezano za navedeno, oročeni devizni depozit na početku 2011. godine iznosio je 481,9 milijuna USD, što je i predviđeno planom računa financiranja državnog proračuna za 2011. godinu. Uz navedena sredstva, u 2011. godinu preneseno je i 1,3 milijarde kuna.

Četvrta emisija obveznica realizirana je u studenom 2010. godine kada su izdane državne obveznice na domaćem tržištu u iznosu od 4,0 milijarde kuna s dospijećem 2017. godine čime je prvenstveno financirana otplata trezorskih zapisa u studenom, kao i otplata ostalog kratkoročnog duga. Time je izmijenjena struktura i ročnost duga u smislu zamjene kratkoročnih s dugoročnijim instrumentima financiranja.

Primici od zajmova ostvareni su u iznosu od 11,4 milijarde kuna od čega najveći dio čini sindicirani kredit kod tuzemnih banaka u iznosu od 750 milijuna EUR.

Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova ostvareni su u iznosu od 711,3 milijuna kuna, dok su primici od prodaje dionica i udjela u glavnici iznosili 7,3 milijuna kuna.